

Els oficials russos van reaccionar favorablement a l'execució del líder de la xarxa terrorista Al-Qaeda, Ossama Bin Laden, per part d'escamots del SEAL (sigles en anglès de les Forces d'Operacions Especials de la Marina Nord-americana) durant l'assalt d'un recinte a Abbottabad, Pakistan.

El Kremlin va felicitar els Estats Units pel seu "gran èxit en la lluita contra el terrorisme global" i va demanar més cooperació en matèria de seguretat. El ministre d'afers exteriors, en un comunicat curt, va expressar la gratitud de Moscou per ser informat en privat des de Washington sobre la mort de Bin Laden abans que els mitjans de comunicació la fessin pública. El comunicat continuava dient que "Rússia és un soci en la coalició antiterrorista i compartim els sentiments dels nord-americans", i celebrem que "Al-Qaeda hagi sigut escapçada". El comunicat comparava l'"èxit dels escamots nord-americans" amb el "treball dels cossos especials de seguretat al Caucas Nord" a l'hora d'enfrontar-se als rebels i els "emissaris d'Al-Qaeda". La declaració comparava directament la mort de Bin Laden amb l'execució de l'insurgent txetxè i senyor de la guerra Xamil Bassàiev mitjançant una bomba a control remot col·locada per les forces especials russes el 2006.

Rússia ha estat insistint durant molts anys que la insurgència al nord del Caucas estava inspirada per Al-Qaeda i altres forces estrangeres. Durant anys s'ha dut a terme una política de terror basada en assassinats de rebels sospitosos, en lloc d'intentar capturar-los. Aquestes execucions sumàries també succeïren en sòl estranger: el 2004, l'antic president rebel Zelimkhan Iandarbiiev, exiliat a Qatar, va ser assassinat per una bomba col·locada al seu cotxe mentre anava a pregar a la mesquita. Dos oficials d'intel·ligència militar russos (GRU) van ser arrestats i condemnats per un tribunal de Doha per la col·locació de l'explosiu, però finalment van ser extraditats a Moscou.

Avui les accions aparents de tirar a matar dels SEALs nord-americans a Abbottabad són vistos per Moscou com una legitimació dels assassinats selectius previs de sospitosos de terrorisme, i com a una carta blanca per fer-ho en el futur. El líder txetxè promoscovita i senyor de la guerra Ramzan Kadírov i altres oficials i parlamentaris van aplaudir l'assassinat de Bin Laden i insistiren que no hi ha "diverses vares de mesurar", i que tots els sospitosos de terrorisme han de ser tractats igual. (RIA Novosti, 2 de maig).

El Comitè Nacional Antiterrorista Rus (NAK) va anunciar el 4 de maig que, en una "operació especial a Txetxènia, s'havia assassinat l'emissari i principal coordinador d'Al-Qaeda al Caucas nord" -Doger Sovded, d'origen turc i també conegut com a Abdulla Kurd. Segons la NAK, Abdulla Kurd "controlava i distribuïa aportacions financeres provinents de l'estranger per finançar el terrorisme instal·lat al Caucas Nord". S'afirmava que Abdulla Kurd era el lloctinent de Mujannad -l'anterior "emissari i principal coordinador d'Al-Qaeda al Caucas nord"-, assassinat per les forces de seguretat a Txetxènia el 12 d'abril. Segons la NAK, Abdulla Kurd va rellevar al comandament a Moganned i ara ha estat assassinat a la seva vegada "com a resultat de la cooperació activa amb socis estrangers" de la coalició antiterrorista. (RIA Novosti, 4 de maig).

Després de l'assassinat de Bin Laden, la retòrica de les autoritats a Moscou semblava haver tornat d'alguna manera als temps immediatament posteriors a l'11-S, quan les relacions amb els Estats Units i occident eren fluïdes i la "coalició internacional antiterrorista" semblava més que una closca buida. L'ultra-nacionalista i antiamericà Vladímir Zhirinovski, qui sempre segueix el clima polític del Kremlin i és usat freqüentment per les autoritats com a portaveu no oficial, va aplaudir el 2 de maig l'assassinat de Bin Laden i va fer una crida per enfortir la cooperació en matèria de seguretat entre els EUA i Rússia. "Cal que fem el correcte: els serveis especials russos i nord-americans han d'arribar a un acord en cooperació estratègica", va anunciar Zhirinovski, "si actuem junts en lloc de posar-nos entre bancs els uns als altres, acabarem amb els terrorsites".

De fet, després de l'11-S, es va establir, realment, una efectiva cooperació entre Occident i Rússia. Rússia va recolzar la invasió nord-americana a l'Afganistan i l'aixafament del règim talibà. D'aquesta manera s'eliminava l'amenaça dels principals interessos de Rússia i de les instal·lacions estratègiques de defensa a l'antiga Àsia Central soviètica, on els règims dictatorials podien haver estat soscavats per insurgències recolzades pels Talibans. Al Caucas Nord, els esforços occidentals per neutralitzar les organitzacions islamistes que recollien diners per a la gihad van comportar una important reducció en el flux de diners i de voluntaris a les files rebels, ja que el moviment islamista internacional va canviar les seves prioritats, i va començar a canalitzar els homes i recursos disponibles per desestabilitzar l'Iraq, l'Afganistan i el Pakistan.

Avui la situació és totalment diferent. Segons el Tinent General Aleksander Butin, subcomandant primer de les tropes de l'Interior del Ministeri de l'Interior (MVD), "Els grups extremistes del Caucas Nord han après a sobreviure sense diners que arribin de l'estranger. Obliguen als empresaris locals i funcionaris corruptes a pagar una taxa." Segons Butin, "fins el 80 % de tots els atacs terroristes comesos al Caucas Nord són en realitat accions de protesta" contra la corrupció generalitzada de l'estat, i la població local els recolza. Els programes federals de desenvolupament dissenyats a Moscou per acabar amb la insurgència al Caucas

Nord mitjançant la creació de llocs de treball i millorar les condicions de vida, afirma Butin, de fet provoquen un augment de l'activitat terrorista.

Butin vincula la recrudescència de la violència a Kabardino-Balkària amb els plans existents per construir-hi una estació d'esquí. L'apropiació indeguda d'enormes fons federals per part de funcionaris corruptes augmenta la tensió social, afecta les comunitats tradicionals i, en part, acaba finançant el terror (VPK, 4 de maig). Si la principal font financera, social i política del terrorisme al Caucas Nord és la corrupció rampant i el nepotisme desmesurat, un increment de la cooperació antiterrorista amb els EUA no pot donar resultats importants si no va acompanyat de canvis significatius en els règims de la regió i a Moscou.

La desconcertant cadena de declaracions contradictòries de la Casa Blanca sobre els detalls de la mort de Bin Laden aviat va canviar l'estat d'ànim dels comentaris a Moscou, passant de la lloança a la burla i la preocupació. Zhirinovski també ben aviat va canviar de parer, possiblement reflectint l'estat d'ànim dels governants de Rússia, titllant la incursió a Abbottabad "d'acció organitzada", i afirmant que el seu principal objectiu era augmentar la popularitat d'Obama. Segons Zhirinovski, Rússia es pot veure afectada si els islamistes, a més d'influir en la regió del Caucas Nord, també intenten socavar els règims seculars d'Àsia Central (RIA Novosti, 04 de maig). De fet, l'assassinat de Bin Laden pot afavorir la retirada dels exèrcits occidentals de l'Afganistan, fet que deixaria exposades les actuals dictadures de l'Àsia Central, mentre que l'exèrcit rus es troba enmig d'una oscil.lant reforma, mal preparat per contenir qualsevol emergència important addicional.

Pavel Felgenhauer